KRÍZA V SAMOSPRÁVE OBCE A MESTÁ ZEMPLÍNA

Čo najviac ohrozuje bežné fungovanie samospráv?

Zvýšenie cien plynu a elektrickej energie – dopad sa očakáva vo väčšine samospráv začiatkom septembra 2022

1. **Zvýšené poplatky za plyn**, resp. teplo v obecných/mestských budovách a zariadeniach, v ktorých je obec/mesto zriaďovateľ. Bez finančnej pomoci od štátu sa to dotkne obecných/mestských úradov, materských škôl, základných škôl, kultúrnych domov, komunitných centier, denných stacionárov, telocviční, centier voľného času.

OČAKÁVA SA 100 – 300 % zvýšenie cien plynu pre samosprávu

DOPAD: Bez dofinancovania alebo regulovania cien plynu štátom – musí samospráva zvýšiť poplatky, ktoré zaplatí občan. Napríklad zvýšenie dane z nehnuteľností, doplatok rodiča za návštevu materskej školy, doplatok rodiča za školský klub detí v základnej škole a iné.....

2. **Zvýšené poplatky za elektrickú energiu** za všetky odberné miesta obce/mesta alebo zariadenia, ktorých je obec/mesto zriaďovateľ. Bez finančnej pomoci od štátu sa to dotkne vypnutia verejného osvetlenia obcí a miest, fungovania obecných/mestských úradov, materských škôl, základných škôl, kultúrnych domov, komunitných centier, denných stacionárov, telocviční a centier voľného času.

OČAKÁVA SA 100 – 200 % zvýšenie cien elektrickej energie pre samosprávu

DOPAD: Bez dofinancovania alebo regulovania cien elektrickej energie štátom, musí samospráva zvýšiť poplatky, ktoré zaplatí občan. Napríklad zvýšenie dane z nehnuteľností, doplatok rodiča za návštevu materskej školy, doplatok rodiča za školský klub detí v základnej škole a iné..... Najhorším dopadom môže byť úplné vypnutie verejného osvetlenia.

Pri končiacich zmluvách s dodávateľmi elektrickej energie a plynu sa obciam a mestám nehlási žiaden nový dodávateľ do verejných obstarávaní z dôvodu turbulentných zmien cien na trhu.

KRÍZA V SAMOSPRÁVE OBCE A MESTÁ ZEMPLÍNA

3. **Nárast cien PHM** v období, keď musíme pravidelne udržiavať (kosiť) verejné priestranstvá, priestranstvá vo vlastníctve SPF, resp. Slovenskej republiky, na ktoré štát neprispieva, čo znamená ďalší dopad na rozpočet obce/mesta, s ktorým sa musí vysporiadať samospráva sama. Rovnaký dopad predpokladáme v zime, kde samospráva udržiava všetky chodníky a miestne komunikácie bez príspevku štátu.

ZVÝŠENÉ CENY PHM PREDRAŽUJÚ SLUŽBY, KTORÉ POSKYTUJE SAMOSPRÁVA

DOPAD: Znížená údržba verejných priestranstiev jar - jeseň nižšia frekvencia kosenia trávy . V zime menej udržiavaných chodníkov a miestnych komunikácií.

4. **Minimum projektov cez úrady práce - nedostatok pracovníkov**, ktorých potrebujeme na pravidelnú údržbu obcí a miest. Obce a mestá majú nedostatok zdrojov v rozpočte obce/mesta na vlastných zamestnancov, ktorí by nahradili uchádzačov o zamestnanie, ktorí sa doteraz z 80 % podieľali na pravidelnej údržbe obcí a miest.

DOPAD: Minimálna alebo žiadna starostlivosť o verejné priestranstvá, parky, detské ihriská, športoviská, cintoríny, nakoľko tieto činnosti z 80% vykonávali zamestnanci cez projekty financované ÚPSVR. Pre udržanie týchto činností potrebujú obce a mestá vlastných zamestnancov alebo externé firmy, na ktoré nemajú finančné krytie vo vlastných rozpočtoch.

5. **Nárast cien potravín v školských jedálňach** prinesie v školách a škôlkach, zmenu finančných pásiem a nárast doplatkov za obedy, **ktoré bude musieť zaplatiť rodič.** Nárast cien potravín a energií približuje cenu za stravnú jednotku cene v reštaurácií.

DOPAD: Bez zmien finančných pásiem štátom a doplatku štátu, budú znášať vyššie ceny potravín cez doplatky rodičia detí navštevujúcich škôlky a školy. Tento dopad sa prejaví už od 1.9.2022.

Ak chceme udržiavanie obcí a miest v doterajšom štandarde zachovať potrebujeme dofinancovať obce a mestá, prípadne hľadať iný dlhodobo udržateľný systém v dialógu so štátom.

Ak chceme udržať stravovanie detí v školách a škôlkach musíme zmeniť finančné pásma a systém doplatkov štátu nastaviť cez automat pri zvyšovaní cien a zvyšovaní inflácie.

KRÍZA V SAMOSPRÁVE

OBCE A MESTÁ ZEMPLÍNA

Mestá a obce v štrajkovej pohotovosti

6. Extrémny nárast cien stavebných materiálov, kvôli ktorému dodávatelia schválených projektov odstupujú od zmlúv, čo brzdí čerpanie eurofondov s obrovským dopadom na ekonomiku celého štátu a zastavuje regionálny rozvoj resp. prehlbuje regionálne rozdiely.

DOPAD: Zastaví sa budovanie a rekonštrukcie chodníkov, ciest, škôl, škôlok, obecných a mestských budov, kultúrnych pamiatok, športovísk, detských ihrísk, kanalizácie, vodovodov, zberných dvorov a inej infraštruktúry v obciach a mestách. Obce nemajú finančné rezervy vo vlastných rozpočtoch, ktoré by pokryli súčasné navýšenie cien. Rezervné fondy obcí a miest sú zaviazané uzneseniami obecných/mestských zastupiteľstiev na spolufinancovanie projektov zo zdrojov EÚ vo výške minimálne 5% z celkovej výšky oprávnených nákladov na každý projekt už pri podaní žiadosti o NFP a obce/mestá ich nemôžu rozpustiť na krytie zvýšených cien energií, PHM a nárastov cien potravín.

7. Schválený protiinflačný balíček (zvýšenie prídavkov na deti, zvýšenie daňového bonusu a tzv. krúžkovné od roku 2023). Účet za tento balíček má zaplatiť samospráva už v roku 2022 vo výške cca 150 miliónov eur a cca 400 miliónov eur v roku 2023.

DOPAD: Totálna likvidácia obcí a miest, ktoré položia na kolená dopady opísané v bodoch 1 - 7.

8. **Nárast nákladov na dofinancovanie sociálnej starostlivosti v súkromných zariadeniach sumou 100,- € na klienta/mesiac** – finančný dopad sa odlišuje v každej samospráve, ale má výrazný dopad na rozpočet samospráv, pričom sa dá očakávať, že bude narastať.

DOPAD: Je individuálny a priamo úmerný počtu klientov z obce/mesta umiestnených v sociálnych zariadeniach.

9. **Nárast nákladov na dofinancovanie súkromných škôl.**

DOPAD: Finančný dopad zatiaľ nemáme reálne vyčíslený, pričom sa dá očakávať, že bude od začiatku školského roka 2022/2023 narastať.

OBCE A MESTÁ ZEMPLÍNA

OBCE A MESTÁ ZEMPLÍNA

POŽIADAVKY OBCÍ A MIEST ZEMPLÍNA Z PROTESTNÉHO ZHROMAŽDENIA 24.6.2022

- 1. Do konca augusta 2022 vyriešiť kompenzácie zvýšených nákladov na elektrinu a plyn pre samosprávu.

  Ak Vláda SR nenájde riešenie, obce a mestá prestanú vykonávať prenesený výkon štátnej správy a postupne každý týždeň budeme redukovať úradné hodiny pre verejnosť o 2 hodiny.

- 2. Do konca júla 2022 vyriešiť zmenu finančných pásiem pre školské stravovania pre deti v MŠ a ZŠ, aby zvýšené ceny potravín a energií neboli prenesené na rodičov detí.

  Ak Vláda SR nenájde riešenie, neotvoríme materské školy a základné školy.

- 3. Do konca augusta 2022 vyriešiť kompenzácie výpadku podielových daní za rok 2022 na základe prijatého protiinflačného balíčka pre samosprávu.

  Ak Vláda SR nenájde riešenie, vypneme verejné osvetlenie obcí a miest, prestaneme vykonávať údržbu verejných priestranstiev.

- 4. Do konca októbra 2022 predstaviť konkrétne kroky - akčný plán, ktorý prijme Vláda SR k vyrovnaniu regionálnych rozdielov na Zemplíne (noví investori pre naplnenie priemyselných parkov, rozvoj cestovného ruchu, podpora poľnohospodárstva, doplnenie chýbajúcej infraštruktúry: vodovody, kanalizácie, chodníky, cesty a vysokorýchlostný internet).

- 5. Do konca októbra 2022 predstaviť reálny plán budovania diaľnic a rýchlostných ciest na Zemplíne (celom východnom Slovensku).

- 6. Do konca októbra 2022 zrýchlenie a zjednodušenie čerpania eurofondov, čo je potrebné pre rýchle zotavenie ekonomiky.

- 7. Do konca novembra 2022 pri menej rozvinutých okresoch podporovať regionálny rozvoj pri budovaní základnej infraštruktúry.

- 8. Do konca decembra 2022 zabezpečiť krytie preneseného výkonu štátnej správy finančnými prostriedkami pre samosprávu a neprenášať na samosprávu nové povinnosti bez finančného krytia štátu.

- 9. Pri riešení všetkých našich požiadaviek rokovať s predstaviteľmi obcí a miest z regiónu na úrovni partnerov.

Ak požiadavky 1 až 3 nebudú zo strany Vlády splnené, pristúpime k navrhnutým krokom a začneme obmedzovať našu činnosť a realizovať navrhnuté opatrenia.